„У највећем интересу детета“

Центар за права детета

ДЕТЕ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Пројекат финансира Европска унија

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

unicef

ДЕТЕ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Дете у систему здравствене заштите

Издавач
Центар за права детета
Скендер-бегова 20/12
11000 Београд
тел. +381 11 33 44 170
e-mail: office@cpd.org.rs
web site: www.cpd.org.rs

За издавача
Милена Голић Ружић

Уредник свих издања
Милена Голић Ружић

Информативну брошуру припремиле су чланице Мреже пружалаца бесплатне правне помоћи у области права детета.

Лектура
Тања Богићевић

Дизајн
Растко Тохољ

Штампа
Игам, Београд

Тираж 1000

ISBN 978-86-83109-75-3

Штампано 2017. године

Сви појмови који су у тексту употребљени у мушком граматичком роду обухватају мушки и женски род лица на која се односе.

CIP — Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

364.69-053.2(497.11)(035) / Дете у систему здравствене заштите / уредник свих издања Милена Голић Ружић / Београд : Центар за права детета, 2017 / Београд : Игам / 20 стр. ; 21 cm / „Информативна брошура 'Дете у систему здравствене заштите' објављена је у оквиру пројекта 'Унапређење права детета кроз јачање система правосуђа и социјалне заштите у Србији', који је финансиран од стране Европске уније и реализован у партнерству са Министарством правде, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и УНИЦЕФ-ом."--> колофон / Тираж 1.000 / **ISBN 978-86-83109-75-3** / а) Деца – Здравствена заштита – Србија – Приручници / **COBISS.SR-ID 231960076**

Информативна брошура „Дете у систему здравствене заштите" објављена је у оквиру пројекта „Унапређење права детета кроз јачање система правосуђа и социјалне заштите у Србији", који је финансиран од стране Европске уније и реализован у партнерству са Министарством правде, Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и УНИЦЕФ-ом. Садржај и ставови изнети у овој публикацији не одражавају нужно ставове Европске уније и УНИЦЕФ-а.

Пројекат финансира Европска унија

Република Србија МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Република Србија МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

unicef

САДРЖАЈ

4 Увод

6 ДЕТЕ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

7 Право детета на здравствену заштиту

8 Право на информације

9 Право на квалитет пружања здравствене услуге

9 Право на слободан избор

9 Право на друго стручно мишљење

10 Право на пристанак

11 Укључивање детета у медицинско истраживање

12 Укључивање детета у клиничко испитивање лекова

13 Право на увид у медицинску документацију

13 Право на поверљивост података о здравственом стању

14 Право детета на поверљиво саветовање

14 Права детета на болничком лечењу

15 Обавезе лекара у заштити деце од злостављања и занемаривања

16 Право на приговор

18 Право на накнаду штете

18 Дужности пацијената

УВОД

Пројекат „Унапређење права детета кроз јачање система правосуђа и социјалне заштите у Србији“, који финансира Европска унија, спроводи УНИЦЕФ у партнерству са Министарством правде и Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Као допринос изградњи правосуђа по мери детета у Србији једна компонента у оквиру овог пројекта се односи на унапређење капацитета пружалаца бесплатне правне помоћи да одговоре на кршења права детета у области образовања, здравствене и социјалне заштите. Ова компонента се спроводи у партнерству са Центром за права детета.

У том циљу је формирана неформална Мрежа пружалаца бесплатне правне помоћи у области права детета (Мрежа) којом координише Центар за права детета. Мрежа броји 36 пружалаца бесплатне правне помоћи из различитих градова/општина у Србији. До сада је организован низ обука ради унапређења и пружања што квалитетније правне помоћи чланица Мреже која је прилагођена правима, интересима и потребама деце. Поред тога, рад Мреже обухвата и размену знања и искуства чланица, док се информације међу чланицама и развијени пратећи материјали уз обуке континуирано размењују путем електронске платформе посебно креиране у ту сврху.

Информативна брошура која се налази пред вама настала је на основу иницијативе чланица Мреже, а с циљем да корисницима бесплатне правне помоћи пружи сет кључних информација релевантних за остваривање права детета у систему здравствене заштите. Предвиђено је да ова брошура буде и својеврсна алатка у обављању свакодневних послова пружалаца бесплатне правне помоћи и заједно са информативним брошурама „Дете у образовном систему“ и „Дете у систему социјалне заштите“ чини „живи“ пакет информација који ће се у складу са праксом и кроз уважавање важећих правних прописа надограђивати.

У изради брошуре учествовале су следеће чланице Мреже: Градска управа Кикинда, YUCOM, Оаза сигурности Крагујевац, PRAXIS, Помоћ деци, Балкански центар за миграције и хуманитарне активности — канцеларије Куршумлија, Врбас и Краљево, Грађански форум Нови Пазар, Правна клиника за права детета Правног факултета УНИОН и Центар за права детета.

ДЕТЕ У СИСТЕМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Конвенцијом Уједињених нација о правима детета (чл. 24) сваком детету гарантовано је право на највиши доступан стандард здравствене заштите, а државе чланице су дужне да такву здравствену заштиту обезбеде.

Право на заштиту физичког и психичког здравља гарантовано је *Уставом Републике Србије* из 2006. године. Систем здравствене заштите и организација здравствене службе уређени су *Законом о здравственој заштити* из 2005. године.

Здравствена заштита у Србији организована је на три нивоа:

- **Примарна здравствена заштита** — здравствена заштита која се пацијентима пружа у домовима здравља.

  Дете у дому здравља може имати свог изабраног педијатра, изабраног стоматолога, а девојчице старије од 15 година и изабраног гинеколога.
- **Секундарна здравствена заштита** — здравствена заштита која се пружа у општим и специјалним болницама, и обухвата амбулантне и болничке прегледе, дијагностику и лечење.
- **Терцијарна здравствена заштита** — здравствена заштита која се пружа у клиникама, институтима, клиничко-болничким центрима и клиничким центрима и обухвата најсложеније, високоспецијализоване амбулантне и болничке прегледе, дијагностику и лечење.

  Секундарну и терцијарну здравствену заштиту дете остварује на основу упута изабраног лекара из дома здравља, када здравствено стање детета захтева прегледе, дијагностику и лечење који се не могу извршити на примарном нивоу здравствене заштите.

Систем здравствене заштите у Србији заснива се на **обавезном здравственом осигурању**, које се обезбеђује и спроводи у Републичком фонду за здравствено осигурање. Обавезно здравствено осигурање и права и обавезе из здравственог осигурања регулисани су *Законом о здравственом осигурању* из 2005. године, а право детета на здравствену заштиту *Законом о остваривању права на здравствену заштиту деце, трудница и породиља* из 2013. године. Права детета као пацијента уређена су *Законом о правима пацијената* из 2013. године.

Право детета на здравствену заштиту

Свако дете има право:

- на највиши могући стандард здравља и здравствене заштите;
- на комплетну здравствену заштиту, без обзира по ком је основу дете здравствено осигурано, као и да ли је здравствена књижица детета оверена или не.

Здравствена заштита обухвата пружање здравствених услуга у циљу:

- спречавања болести;
- раног откривања болести;
- благовременог и ефикасног лечења и рехабилитације.

Право и обавеза вакцинације (имунизације)

Ради заштите становништва од заразних болести, *Законом о заштити становништва од заразних болести* из 2016. године прописана је **обавезна вакцинација (имунизација), која се врши над свом децом одређеног узраста, изузев** када лекар или стручни тим за контраиндикације оцени да за поједино дете постоји привремена или трајна контраиндикација давања поједине вакцине.

- За вакцинацију се могу користити искључиво вакцине које су прошле одговарајући поступак контроле и чија је употреба дозвољена одлуком Агенције за лекове и медицинска средства Србије.

Важно је знати да:

- се вакцинација деце одвија према посебном календару вакцинације. Ако родитељ/старатељ не доведе дете на обавезну вакцинацију или одбије вакцинацију, дом здравља односно породилиште о томе обавештава надлежног санитарног инспектора, који подноси захтев за покретање прекршајног поступка против родитеља/старатеља детета због одбијања обавезне вакцинације детета, а родитељ/старатељ може бити прекршајно кажњен новчаном казном у износу од 30.000 до 150.000 динара,
- је изабрани педијатар детета дужан да у случају одбијања родитеља/старатеља да вакцинише дете, о томе одмах обавести надлежни центар за социјални рад,
- центар за социјални рад може предузети одговарајуће корективне мере према родитељу.

Право на информације

Право на информације је једно од основних права пацијената које гарантује *Закон о правима пацијената*. **Дете и његови родитељи/старатељи имају право да буду информисани, благовремено и на начин који је у њиховом најбољем интересу**:

- о стању здравља детета, здравственој служби и начину њеног коришћења;
- о правима из здравственог осигурања и поступцима за остваривање тих права;
- о имену и презимену и професионалном статусу лекара и других здравствених радника који учествују у предузимању медицинских мера.

Право на квалитет пружања здравствене услуге

- **Дете као пацијент има право на благовремену и квалитетну здравствену услугу** у складу са његовим здравственим стањем и утврђеним стручним стандардима. Ово право укључује и право да се здравствени радници према детету и његовим родитељима/старатељима понашају на коректан и хуман начин, поштујући њихову личност.

Право на слободан избор

- Сваки пацијент има право на слободан избор лекара.
- Избор избраних лекара за дете врше његови родитељи/старатељи.
- У домовима здравља деца се лече код изабраног педијатра у предшколским и школским диспанзерима служби за здравствену заштиту деце и омладине.
- Девојчице старије од 15 година здравствену заштиту коју пружају гинеколози остварују код изабраних гинеколога у служби за здравствену заштиту жена.

Право на друго стручно мишљење

- О стању здравља детета родитељ/старатељ, односно са̂мо дете старије од 15 година, способно за расуђивање, има право да затражи друго стручно мишљење од лекара који није директно учествовао у пружању здравствене услуге детету.
- Ово мишљење није обухваћено обавезним здравственим осигурањем, већ се посебно наплаћује.

Право на пристанак

- Да би одређена медицинска мера била примењена, потребно је да родитељ/старатељ детета да пристанак, а ако је дете навршило 15 година живота и способно је за расуђивање, оно може самостално дати пристанак на медицинску меру.
- Лекар је дужан да родитељу/старатељу, односно детету које самостално даје пристанак, претходно **пружи сва потребна обавештења**, независно од тога да ли родитељ/старатељ или дете то тражи. Ова обавештења обухватају:

  информације о дијагнози и прогнози болести;

  опис, циљ и корист од предложене медицинске мере, време трајања и могуће последице предузимања, односно непредузимања предложене мере;

  могуће ризике, болне и друге споредне или трајне последице;

  информације о алтернативним методама лечења;

  могуће промене пацијентовог стања после предузимања предложене медицинске мере, као и могуће нужне промене у начину живота пацијената;

  дејство лекова и могуће споредне последице тих дејстава.
- Лекар је дужан да обавештење да усмено и на начин који је разумљив лицу које информише, водећи рачуна о његовој старости, образовању и емоционалном стању. Ако је потребно, здравствена установа је дужна да обезбеди преводиоца, односно тумача.
- И дете млађе од 15 година треба да буде укључено у доношење одлуке о пристанку на предложену медицинску меру, у складу са његовом зрелошћу и способношћу за расуђивање.
- За случај да је потребно предузимање хитне медицинске мере, а родитељи/старатељи детета нису доступни или одбијају предложену меру, мера се може предузети ако лекар оцени да је то у најбољем интересу детета-пацијента.

- За предузимање медицинских мера код детета са менталним сметњама, такође је потребан пристанак родитеља/старатеља. Мера се може предузети без пристанка родитеља/старатеља само ако не постоје услови да се пристанак прибави, а мера је неопходно потребна да би се спречило значајно погоршање здравља детета или угрожавање његовог живота и безбедности или живота и безбедности других лица.

  За смештај детета у психијатријску установу ради лечења такође је потребан пристанак његових родитеља/старатеља или пристанак самог детета старијег од 15 година и способног за расуђивање.

- Ако дете буде задржано на психијатријском лечењу без пристанка родитеља/старатеља или родитељи/старатељи опозову пристанак, психијатријска установа је дужна да у року од 24 часа о томе обавести надлежни суд. Суд по службеној дужности покреће и спроводи поступак за принудну хоспитализацију детета.
- Услови за предузимање медицинских мера лечења детета са менталним сметњама регулисани су *Законом о заштити лица са менталним сметњама* из 2013. године.

Укључивање детета у медицинско истраживање

- Да би се медицинско истраживање могло спровести, етички одбор здравствене установе која спроводи медицинско истраживање мора претходно одобрити истраживање.
- Дете може бити укључено у медицинско истраживање под следећим условима:

  да је медицинско истраживање од непосредне користи за дете;

  да је родитељ/старатељ дао писмени пристанак, након што су му пружене све потребне информације;

  да се само дете томе не противи, након што су му на одговарајући начин, прилагођен његовом нивоу разумевања, пружене све потребне информације.

- У истраживање о јавном здрављу које укључује децу старију од 15 година, а које не производи директну корист за дете, дете може бити укључено под следећим условима:

  ако истраживање има за циљ да допринесе бољем разумевању стања здравља деце;

  ако не носи ризик за дете;

  ако је дете, односно његов родитељ/старатељ дао писмени пристанак.

- Дете и његов родитељ/старатељ имају право да буду обавештени о смислу, циљу, поступцима, очекиваним резултатима, могућим ризицима, као и о непријатним пратећим околностима истраживања, као и да посебно буду упозорени да могу одбити истраживање и у свако време опозвати пристанак на истраживање.
- Дете има право да га здравствена установа која спроводи медицинско истраживање, пре почетка истраживања, осигура за случај настанка штете по здравље изазване медицинским истраживањем.
- Здравствена установа и родитељ/старатељ детета које учествује у медицинском истраживању закључују уговор којим се одређује износ неопходних трошкова који припадају детету укљученом у истраживање.

Укључивање детета у клиничко испитивање лекова

- Дете може бити укључено у клиничко испитивање лека под следећим условима:

  ако је оболело од болести за коју је лек који се клинички испитује намењен или је укључивање у интересу детета;

  ако је родитељ/старатељ дао писмени пристанак;

  ако су детету пружене информације на њему разумљив начин и од особе која има искуства у раду са децом, у погледу тока клиничког испитивања, ризика и користи по његово здравље.

- Током спровођења клиничког испитивања лека, дете које је способно да формира мишљење и процени информације које је добило о учешћу у клиничком испитивању лека, може да у било ком тренутку повуче пристанак, односно да одустане од клиничког испитивања лека.
- Дете и његов родитељ/старатељ морају бити упозорени да могу одбити истраживање и у свако време опозвати пристанак на истраживање, без штете по дете.
- Родитељима/старатељима детета и детету не смеју се нудити никаква материјална или друга корист у циљу подстицања на учествовање у клиничком испитивању лека.
- Услови за спровођење клиничких испитивања лекова ближе су регулисани *Законом о лековима и медицинским средствима* из 2010. године.

Право на увид у медицинску документацију

- Право увида у медицинску документацију детета имају: са̂мо дете, ако је старије од 15 година и способно за расуђивање, и родитељи/старатељи детета млађег од 15 година, односно старијег од 15 година које није способно за расуђивање. Под истим условима, дете односно родитељ/старатељ детета имају право на копију медицинске документације, уз плаћање трошкова израде копије.

Право на поверљивост података о здравственом стању

Подаци о здравственом стању детета-пацијента, односно подаци из његове медицинске документације, спадају у нарочито осетљиве податке о личности пацијента и морају их као поверљиве податке чувати здравствени радници, као и сва друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси и другим правним лицима која обављају здравствену делатност, а којима су ти подаци доступни. Ослобађање од ове дужности могуће је само на основу писменог пристанка родитеља/старатеља

или детета старијег од 15 година које је способно за расуђивање, као и на основу одлуке суда.

- Дете које је навршило 15 година живота и које је способно за расуђивање има право на поверљивост података који се налазе у његовој медицинској документацији. Лекар може саопштити ове податке родитељу/старатељу само ако је дете за то дало писани пристанак. Међутим, лекар је дужан, и када дете захтева да се информације о његовом здравственом стању не саопште, да ове информације саопшти његовом родитељу/старатељу ако постоји озбиљна опасност по живот и здравље детета.
- Родитељи, као и други чланови уже породице пацијента могу, изузетно, остварити увид у медицинску документацију детета ако су ти подаци од значаја за њихово лечење.

Право детета на поверљиво саветовање

- У поступку остваривања здравствене заштите, дете које је способно за расуђивање, без обзира на свој узраст, има право на поверљиво саветовање и без пристанка родитеља, када је то у најбољем интересу детета.

Права детета на болничком лечењу

- Дете млађе од 15 година које је на болничком лечењу има право да са њим у болници буде један од његових родитеља, увек када је то могуће.
- Дете које се налази на болничком лечењу има право на посете у највећој могућој мери, у складу са својим здравственим стањем и најбољим интересом.
- Дете које се налази на дужем болничком лечењу има право на игру, рекреацију и образовање, у складу са његовим узрастом, потребама и најбољим интересом, у мери у којој његово здравствено стање то дозвољава.

Обавезе лекара у заштити деце од злостављања и занемаривања

- Деловање различитих институција у циљу заштите деце од злостављања и занемаривања уређено је Општим протоколом за заштиту деце од злостављања и занемаривања из 2005. године. На основу овог протокола, 2009. године донет је Посебни протокол система здравствене заштите за заштиту деце од злостављања и занемаривања. Овим протоколом су регулисане улоге и одговорност здравствених радника, као и механизми сарадње установа и институција из различитих сектора у превенцији и заштити деце од злостављања и занемаривања.

Злостављање деце — сваки облик физичког и/или емоционалног злостављања, сексуалног злостављања, занемаривања или немарног поступања, комерцијалне или друге експлоатације, из којих произлази стварно или потенцијално угрожавање живота, здравља, развоја или достојанства детета у оквиру односа који укључује одговорност, поверење или моћ.

Занемаривање деце — пропуст родитеља или старатеља да, у оквиру ресурса којима располаже, обезбеди оптималне услове за физички, ментални, духовни, морални или друштвени развој детета. Занемаривање је и пропуштање правилног надзирања детета и заштите детета од повређивања.

- Свака здравствена установа дужна је да формира **стручни тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања.**
- Лекар који посумња да је дете злостављано или занемарено дужан је да поступи на следећи начин:

  Предузме мере за медицинско збрињавање повреда/болести детета;

  документује стање детета;

  консултује се са стручним тимом;

  заједно са стручним тимом процени ризик од злостављања и занемаривања детета;

обавести социјалног радника здравствене установе о сумњи на злостављање или занемаривање детета и консултује се са социјалним радником најближег центра за социјални рад или са другим службама које имају сазнања о детету и породици.

Пропуст лекара да пријави случај сумње на злостављање и занемаривање детета повлачи његову кривичну одговорност.

Право на приговор

- Ако родитељ/старатељ детета сматра да је детету ускраћено право на здравствену заштиту, или да му је у пружању здравствене заштите ускраћено неко од права из области здравствене заштите, има право да поднесе приговор:

  здравственом раднику који руководи процесом рада;

  директору здравствене установе, односно оснивачу приватне праксе;

  саветнику за заштиту права пацијената;

  заштитнику права осигураних лица.

- ***Саветник за заштиту права пацијената*** је лице које одређује општина, односно град, а које је надлежно да прима и спроводи поступак по приговорима због повреде права пацијената.
- Приговор се подноси саветнику за заштиту права пацијената који је надлежан према месту здравствене установе односно приватне праксе, усмено или писмено.
- Поступак по приговору регулисан је *Законом о правима пацијената*, а ближе је разрађен *Правилником о начину поступања по приговору, обрасцу и садржају записника и извештаја саветника за заштиту права пацијената* из 2013. године.

Ако је подносилац пријаве незадовољан одговором заштитника права осигураних лица, може да се обрати надлежној подручној јединици Републичког фонда, ради предузимања мера из њене надлежности.

Поступак по приговору:

- Саветник пацијената у року од пет радних дана од дана подношења приговора утврђује све битне околности и чињенице у вези са наводима изнетим у приговору.
- На основу прикупљених чињеница, саветник пацијената саставља извештај у коме износи чињенично стање и изјашњава се о основаности приговора и који у року од три радна дана доставља подносиоцу приговора, руководиоцу организационе јединице и директору здравствене установе, односно оснивачу приватне праксе на коју је поднет приговор.
- Директор здравствене установе, односно оснивач приватне праксе дужан је да у року од пет радних дана од добијања извештаја достави саветнику пацијената обавештење о поступању и предузетим мерама у вези са приговором.
- Ако је подносилац приговора незадовољан извештајем саветника пацијената, може се обратити Савету за здравље који је основан при општини, односно граду, као и здравственој инспекцији и организацији здравственог осигурања код које је здравствено осигуран.
- Уколико је детету ускраћено или повређено неко право из обавезног здравственог осигурања, приговор се може поднети заштитнику права осигураних лица, који ради у просторијама здравствене установе.
- Приговор може поднети родитељ детета, као и само дете, усмено или писмено.
- Поступак по приговору који спроводи заштитник права осигураних лица, као и дужности заштитника, ближе су регулисани Правилником о начину и поступку заштите права осигураних лица Републичког фонда за здравствено осигурање из 2013. године.
- Заштитник права осигураних лица може тражити обавештење од одговорног лица односно руководиоца службе или одељења на које се пријава односи, о битним чињеницама и околностима, са обавештењем о садржају пријаве о повреди права по којој се поступа.
- На основу утврђених свих релевантних околности, заштитник права осигураних лица писменим путем обавештава осигурано лице о поступању и предузетим мерама, најкасније у року од пет радних дана од дана пријема пријаве о повреди права.

- Ако је заштитник права осигураних лица утврдио повреду права, у року од пет радних дана обавештава осигурано лице да је његову пријаву о повреди права проследио подручној јединици Републичког фонда ради предузимања мера према даваоцу здравствене услуге, односно другом надлежном органу и даје му упутство о томе како треба да поступи у циљу остваривања свог права.

Ако је дете дискриминисано у пружању здравствене услуге, дете, односно његов родитељ могу се обратити притужбом Поверенику за заштиту равноправности, а могу пред надлежним судом покренути и судски поступак за заштиту од дискриминације.

Право на накнаду штете

- Дете које је због стручне грешке здравственог радника претрпело штету на свом телу или здрављу, има право на накнаду штете према општим правилима о одговорности за штету. Ово право не може бити унапред искључено или ограничено. Ако је штета проузрокована медицинским истраживањем, има право на накнаду штете без обзира на кривицу лица које је штету проузроковало.
- Ако медицинска установа не накнади штету коју тражи родитељ као законски заступник детета, право на накнаду штете остварује се у поступку пред судом.

Дужности пацијената

У остваривању здравствене заштите пацијент је дужан да се придржава општих аката здравствене установе, приватне праксе, организационе јединице високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност и других правних лица која обављају одређене послове из здравствене делатности, о условима боравка и понашања у њима.

- **У односу на одговорност пацијента за лично здравље**, дужан је да при остваривању здравствене заштите:

  активно учествује у заштити, очувању и унапређењу свог здравља;

  у потпуности и истинито информише надлежног здравственог радника, односно здравственог сарадника о свом здравственом стању;

  придржава се упутстава и предузима мере прописане од стране надлежног здравственог радника, односно здравственог сарадника.

- **У односу на одговорност пацијента према другим корисницима здравствених услуга** дужан је да поштује права других пацијената који остварују здравствену заштиту у здравственој установи, приватној пракси, организационој јединици високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност и другим правним лицима која обављају одређене послове из здравствене делатности.

- **У односу на одговорност пацијента према здравственим радницима**, односно здравственим сарадницима дужан је да се, у поступку остваривања здравствене заштите према здравственом раднику, односно здравственом сараднику, односи са поштовањем и уважавањем. Забрањено је ометање здравствених радника, односно здравствених сарадника, приликом пружања здравствене заштите.

Ако се пацијент не придржава ових дужности, надлежни здравствени радник, односно здравствени сарадник, после претходног упозорења, може отказати пружање даље здравствене заштите пацијенту, изузев хитне медицинске помоћи, о чему је дужан да писмено обавести директора здравствене установе, као и да у медицинску документацију пацијента унесе разлоге за одбијање пружања здравствене заштите.

У том случају, здравствена установа, приватна пракса, организациона јединица високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност и друга правна лица која обављају одређене послове из здравствене делатности, дужни су да пацијенту обезбеде даље пружање одговарајуће здравствене заштите.

Такође, пацијент је дужан да благовремено информише надлежну здравствену установу о отказивању термина за заказане прегледе и медицинске поступке, као и о промени адресе и телефонског броја.

ДЕТЕ
У СИСТЕМУ
ЗДРАВСТВЕНЕ
ЗАШТИТЕ